

Opinió

La claror al jardí

Manel Rodríguez-Castelló

30/06/2023 04:00

Crec que fou l'estiu passat que vaig veure per primera vegada travessar el cel una d'aquestes processons brillants i silencioses que ara hem sabut que són satèl·lits que fan arribar internet fins als últims racons del planeta. N'hem sabut més coses: que són propietat d'Elon Musk, amo o creador, entre d'altres *joguines*, de SpaceX, Tesla o PayPal, una plèiade astronòmica d'altres empreses, executiu en cap de Twitter i –segons els especialistes en aquesta mena de taxonomies– el segon home més ric del món. Però deixem tranquil ara el famós magnat (passeu-me la redundància) i la seua fortuna estratosfèrica i tornem als estranys *ovnis* (llavors ho eren per a mi) de l'estiu passat. L'espectacle, almenys per a qui acostuma a observar el cel lluminós de l'estiu per pur plaer, era tan bell com inquietant, tot i que avesats com estem al circ de les novetats tecnològiques dels nostres dies i tenint com tenim sempre la mosca darrere de l'orella, no hi vaig donar més importància, ho vaig comentar succintament amb la dona i em vaig adormir plàcidament, no sense fantasiejar durant el breu entreson amb episodis de ciència ficció inspirats en els clàssics cinematogràfics del gènere que tant m'agraden.

La nit de Sant Joan passada, mentre alimentava el foc per a les brases on torraria la carn i el que de seguida vam anomenar pira votiva que cremaria tota la nit a la salut de la llengua, del país i del dia més llarg i la nit més curta, van tornar a passar aquests artefactes a uns 550 quilòmetres per damunt dels nostres caps. Malgrat tot, el coneixement científic (via divulgació periodística) que ens havia llevat les lleganyes romàntiques de la ficció, no ens privava de gaudir de la sospitosa i inquietant bellesa del pas marcial d'aquells satèl·lits avançant lentament en tirereta.

Una altra claror, aquesta més perdurable, se m'havia fet aquells dies al jardí gràcies a la perícia editorial de Salze, la col·lecció de poesia que comanden Marta Vilardaga i Josep Porcar: l'antologia de poemes de Louis Macneice traduïda magníficament per Marcel Riera i prologada per Jaume Pérez Montaner i que pren el nom d'una de les moltes peces mestres del llibre, *The Sulight on the Garden*. Del poeta irlandès de Belfast, londinenc d'adopció i pertanyent al conegut com a grup Auden, que va viure entre 1907 i 1963, a penes n'havia llegit uns quants poemes a *The Penguin Book of Contemporary Verse* (1950) i *British Poetry since 1945* (1970), vells exemplars caçats en alguna llibreria d'Edimburg. Digueu-me si aquest sol no brilla amb més força que els satèl·lits de Musk: «La nostra llibertat com una llança / avança cap a la fi; / la terra ens exigeix i, sobre seu, / sonets i ocells van fent camí; / i aviat, amic meu, / no hi haurà temps per a la dansa. [...] I no esperem el perdó, / de nou el cor enfortit, / però contents d'haver segut / amb tu sota la pluja i el tro, / i agraïts també pel do / d'aquesta claror al jardí».

I així és com en ple solstici dues llums provinents de galàxies molt allunyades entre elles han donat llum al nostre jardí. Louis Macneice va escriure gran part de la seua obra, com el mateix Wystan Hugh Auden, Stephen Spender o també l'escocès Norman MacCaig, en els temps vertiginosos que ombregen la Segona Guerra Mundial, temps de sang, suor i llàgrimes en què les conquestes democràtiques van tremolar com mai abans i en casos com el d'Espanya van ser ensorrades en milers de fosses anònimes i en la lletra macabra d'un BOE que va durar quaranta anys (i més). El prelude del desastre mundial que fou la Guerra d'Espanya («Mentrestant aquesta gent està en possessió de la veritat, / sigui quina sigui la seva aparença nominal. / Escolta: un brunzit, un repte, una aubada... / És el gall que canta a Barcelona») els va dur als rengles dels qui van defensar la llibertat en tots els camps. La poesia política i civil que van elaborar molts d'aquests poetes, especialment Louis Macneice, són un cim de la poesia de tots els temps, la que no renuncia mai a cap dels guanys que fa possible el rigor expressiu i la densitat del sentit. En temps en què per tot Europa, i amb molt de soroll al país dels valencians, troten de nou els cavalls del feixisme i la burrera, entomar aquesta claror al jardí és també un exercici de salut i resistència.